

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:
1 óra 80 fillér.
3 óra 1.80 fill.
Vidéken:
1 óra 1 kor. 20 fillér.

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Deák Ferencz-u. 18. sz.,
ahová minden levelezés
és egyéb küldemény
ezimzendő.
Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Lapzárás: este 10 órakor.

Felelős szerkesztő: Schaberl József.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Katonaság és — „népség.”

Kolozsvár, decz. 3.

(B. L.) A hadsereg, mint ha csak a katonai terhek emelése ellen akarna hangulatot csinálni. Majdnem naponként érkezik valami hír, mely erre kiváltképpen alkalmas. Hol a polgárság mélységes megvetéséről, hol az állam törvényeinek lenézéséről, hol embertelen brutálításokról beszélnek ezek a hírek.

Természetesen, nyomokban jó azonnal a „hiteles hely”-ről származó czáfolat is.

Hogy miért? — az megoldatlan kérdés. Kit akarnak félrevezetni ezekkel a czáfolatokkal? Hiszen ma minden ember katona vagy volt az; de mindenestre jól ismeri a katonai szellemet s azt a páratlan eltussoló apparátust, amivel rendelkezik.

A mostani eset ez. Két önkéntes összevész valami csekélység fölött s a dolog tettelegesséig megyen.

Ezt valaki *besugja* az ezredesnek, aki erre párbajra kényszeríti a két önkéntest. A „hiteles hely” annyiban czáfolja meg ezt az előadást, hogy az ezredes nem *kényszerítette* párbajra a feleket, hanem *megengedte* azt. Nős, akár melyik változatot fogadjuk is el, a tények sulyán az mit sem változtat.

Valóban lovagias ember ki szokta dobni az árulkodót, megvetéssel fordul tőle; a katonai lovagiaság mást diktál. „Minden tiszt kötelessége tisztársa által elkövetett oly cselekményeket, melyek a tiszt állás becsületét sértik, felsőbb parancsnokságának bejelenteni” — hanem is ezen szavakkal, de ilyen értelemmel szentesíti a rendszeres árulkodást a családhatatlanszolgálati szabályzat. S az ezredes nem dobhatta ki az árulkodót, hanem elrendelte a párbajt. Azaz hogy állítólag

„megengedte.” Alig akad ugyan, aki elhiszi, de — ám legyen úgy. Mit változtat ez a dolgon? Minden tisztnek és tisztjelöltnek kötelessége elégtételt venni a szenvedett sértésért, — mondja ugyan csak a szolgálati szabályzat. Hát akkor mi szükség a tartalékos tisztjelölt önkéntesnek engedélyre? Valóban, nem vagyunk a párbaj hivei; de végre — egyenlő jogok, egyenlő kötelességek! Mivel rosszabb a tartalékos vére, élete, mint a ténylegesé? Háboruban nem egyformán kötelesek-e kockára tenni mindkettőt?

Mért, hogy békében, ha már hódolni akarnak egy ostoba szokásnak, — ez nekik csak különös kegyképen „engedtetik meg?”

No de hagyjuk ezt a kérdést; józan észjárás, melyet a katonai drill még nem forgatott ki, úgy sem tudja ezt megérteni. Ehez már a balgaság bizonyos foka szükséges.

A párbaj tehát megtörténik s az egyik fél, — a sértett, — megsebesül s ájultan esik össze. Okos ember erre azt kell mondja: no, hát az ostoba formának elég van téve, — vége legyen!

A katona mást mond. A párbajhoz egy főhadnagy lett *kivezényelve*; (hogy minek? — azt a Diensztreglementse mondja meg). Neki még nem elég a vér látása; benne nincs meg a normális emberi érzés, neki több vér kell, több! Ez gyávaság! Ne komédiázzanak! — kiálta boldogtalan gyerekekre, akiket a sors és a szabályzat szatirája — — *önkényeseknek* hív.

— És ez az érzés még sem mondható emberietlennek. Van párja az emberiség történetében.

Verőfényes, gyönyörű nap; páratlanul szép még az örökmosolyu olasz ég alatt is. Ám a fenséges Róma népe nem élvezi a természet gyönyörüségeit;

távol, közel csak siető embereket látni, kik nem érnek rá a természetet bámulni. Az isteni Nero még eddig nem látott játékokat rendez és ma mindenki, a ki Rómában mozogni képes, a Circus Maximus felé tódul.

Odabenn a rengeteg porondon két meztelen ifju lép a császár bíboros páholya elé. Halni készülnek, de még előbb üdvözölniök kell a császárt, élet, halál urát. Ave Caesar!...

Összecsapnak. A rövid kardok éle nesztelenül vág az eleven husba; lassanként vér borítja a két nyomorultat. Végre az egyik nem bírja tovább; aléltan esik össze s a porondra hullva, mely vérétől nedves, — könyörögve nyújtja kezét a bíboros páholy felé.

Ott ül az isteni Caesar. Unott arezczal veszi le szmaragdját szeme elől, ajkai bosszusan szorulnak össze s hüvelykét lefordítva nyújtja ki öklét: „Ah! Ez a gyávaság! Recipe ferrum!”

— — Itt a kép. Nem egészen két évezred választja el a kettőt egymástól. Azóta az emberiség mennyit küzdött, — mennyi jelesének életét áldozta, hogy szabad legyen! És végre elérte, a mire vágyott: rabszolgák nem ölik már egymást a czirkusz porondján, szabad minden ember, nincs gladiátor, a ki mesterségből gyilkol és gyilkoltatja magát — hanem szabad embereket, intelligens, tanult ifjakat még ma is lehet egymás legyilkolására kényszeríteni. S az összerogyó sebesültet lehet további harcra kényszeríteni, — még nem is egy császár akarata kell hozzá. Ám az emberek egyenlők s Pettin főhadnagy urnak sincs kevesebb joga, mint a caesarnak.

És — igaza is van. Ő nem egyén, ő típus; kép-

viselője a militarizmusnak, mely előtt ember csak a hivatásos katona; a többi mind rabszolga; joga nincs, védelmet nem kereshet sem törvényben, sem királyi parancsban. De vérét, életét kutya kötelessége odadobni, ha Herr Oberleutenant Pettinnek úgy tetszik.

Most persze czáfolnak és talán lesz, a ki hiszen is nekik. Tessék; végre ez izlés dolga. Hanem a jámbor hívőket egyre kérjük: magyarázzák meg, mi dolga volt ott neki? Mutassák meg, melyik reglama rendel oda ki a feleken, orvosokon és segédeken kívül mást is? Akkor hiszünk mindent. Elhisszük, hogy nem történt párbaj Bécsben két önkéntes között; hogy Bécsben nincsenek is önkéntesek; hogy katonaság, Diensztreglement, Becsületügyi Szabályzat, mind — mind csak mese és csak egy *van*: emberi szabadság és egyenlőség.

** Országgyűlés. A képviselőház tegnapi ülésén napirend előtt Gabányi Miklós jelentkezik szólásra. Zajos derűtség között tesz ismert modorában megjegyzéseket Vészi József tegnapi felszólalására. A Ház vidáman fogadja azt a kijelentését, hogy ha megsértette Vészi, ő kiáll bármilyen fegyverrel. — Az indemnitási vitában Papp Zoltán beszélt. Azt állítja, hogy a jelenlegi kormány nem olyan őszinte a királlyal szemben, mint például Tisza Kálmán volt. Ha megadják a kellő felvilágosítást, a király beleegyezett volna, hogy a kormány részt vegyen a Kossuth-ünnepben. Széll Kálmán azért küldte Apponyi grófot a Kossuth-ünnepre, hogy lejárta. Elnök megjegyzi, hogy a képviselőház elnökét a kormány sehová sem küldheti, csak a Ház. Papp Zoltán ezután az önálló vámterületet követelte és kibeszélte az egész ülést.

Mikor akasztják Fridrichet?

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, decz. 3.

A Fridrich Ferencz életét egy nappal meghosszabbította a véletlen sors. Egy nappal tovább szenved, tovább sorvad kinzó

gyötrelmeiben a gyilkos és egy nappal tovább tart az a lázas izgatottság, amelyet a halálos ítélet végrehajtása tart éberem nem csak város, ámde ország-szerte.

Bali Mihály, a kinek megérkezését tegnap reggelre várták, csak mára érkezett meg és így az ítéletet is csak ma reggel hirdethetik ki Fridrich Ferencnek, a mely aktustól számítva 24 óra eltelte után hajthatják végre az akasztást.

Nem tévedett a lapunk tehát akkor, a midőn már a legelső alkalommal úgy értesítette olvasóit, hogy Fridrich Ferenczet szerdán, esetleg csütörtökön reggel fogják a földi igazságszolgáltatásnak átadni.

A szerdai akasztást megghiúsította az a körülmény, hogy Bali Mihályt nem találta otthon az értesítés és így nem jöhetett meg az első kitűzött időre. Ámde, a mint biztos forrásból tudjuk, a tegnap már jelentkezett a budapesti felettes hatóságánál és az nap utban is volt Kolozsvár felé. Így ez az akadály elgördült, ha csak valami egyéb nem fogja útját állani újra annak, hogy holnap, csütörtökön tegyenek eleget a btkv. 278 ik szakaszának. Ez az akadály pedig nem lehet más, mint a királyi kegyelem, a melyért táviratilag esdőt a leghatalmasabb földi bírónak dr. Váradi Aurél, az elítelt gyilkos védője. Ha a válasz kedvezőtlen lenne, úgy csütörtökön reggel minden kétséget kizárólag elveszi méltó büntetését.

Tegnap reggel már kora 6 órakor szokatlanul mozgalmas volt az igazságügyi palota. Bírúk jöttek mentek, titkosan sugtak, bugtak, hogy szavuk ki ne kerüljön a palota falai közül. Várták a hóhért, hogy még 7 óra előtt értésére adják Fridrichnek, miszerint e földön számára nincsen kegyelem.

Azonban Bali a fentirt okokból nem érkezett meg és így a bírúk sem szabadulhattak meg nehéz kötelességüktől.

Mert szó nélkül nehéz, szomorú kötelesség nem csak az akasztás végrehajtása, hanem az ítélet kihirdetése is. És merjük állítani, hogy nagyon sokan vannak azok között olyanok, a kik egyáltalában nem volnának

elég erősek azt az igazságszolgáltatásnak, a bűn büntetésének két legborzalmasabb rendelkezését végrehajtani.

És mégis mennyi kíváncsi nép fog tódulni holnap reggel a Farkas-uteza felé. Mennyien szeretnék látni, hogy miképen fog kimulni az a szerencsétlen a bitófan!

Részünkről azt mondjuk, hogy azok lesznek szerencsésebbek, a kik nem juthatnak be arra a szomorú helyre és nem láthatják vergődni Fridrich Ferenczet a bitón.

Vérengzés vezényszóra.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, decz. 3.

A budapesti szekerész-kaszárnyában botrányos vérengzés folyt le; vérengzés, mely vezényszóra ment, s vágóhiddá tette a vivótermet. Két egyéves önkéntes, jó barátok, Pallós Árpád és Eisler Jenő valami esekélyesség fölött összeszólalkoztak, s miután ezt besugta valaki felsőbb helyen, az ezredparancs párbajra kényszerítette a fiatalbereket. A mérkőzésnél Eisler karján és arcán súlyos sebet kapott, úgy, hogy ájultan rogyott le. Az orvosok harezképelennek minősítették, de a párbajhoz hivatalosan kirendelt főhadnagy szigorúan parancsolta:

— Ez gyávaság. Folytassák és ne komédiázzanak.

Egy ezredorvos tévedt be, s az is azt mondta, hogy Eisler nem képes kardot fogni. A főhadnagy azonban dörgött:

— Szimulál, teszi magát, mert fél...

Eisler időközben magához tért, s mikor észrevette, hogy itt vezényszóra akarják megcsapoltatni a vérét, odaszólt ellenfeléhez:

— Vágj agyon, de én kardot fogni nem tudok.

Pallós dühtől remegve mondta a főhadnagynak:

— Nem vagdalkozom tovább.

A főhadnagy pedig jegyzőkönyvet vett fel az esetről. — Ez a valóság példátlan és megbotrányoztató még a buta párbajdüh korszakában is. Ő felvétele adotta ki a hadügyminiszter utján a becsület-

nek karddal való megerősítése ellen, — de a budapesti szekerész-kaszárnyában ezt, úgy látzik, nemcsak hogy irányadónak nem fogadják el, hanem még nagyobb skandalumokkal vastagítják annak áthágását. Lássuk a vizsgálatot és a bűnhődést.

Ifjusági közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, decz. 3.

Megcsappant érdeklődés mellett folytatta tegnap az ifjuság mult hó 29-én elnapolt közgyűlését. Balogh László korelnök a gyűlést megnyitván, a Népegyetem ügye került tárgyalás alá, melyet dr. György János adott elő. Beszédében ismertette a Népegyetem alapszabályait, munkaprogramját és céljait, melyekben a főszerepet a magyar történelem, földrajz ismeretése, valamint az erkölcsi javítás játsszák.

Beszéde befejező részében kiterjeszkedett arra az ellentétre is, mely különösen hazánkban a társadalom vezető rétegei s a nép nagy tömege között fennáll. Ez a rész valósággal rövidre fogott szociológiai tanulmány volt, melytől — ha alaptételeivel nem értünk is teljesen egyet — az érdekességet elvitatni nem lehet.

Abból a közismeretű tényből indult ki, hogy nálunk a teljesen korrumpált vezető osztályllyal szemben már évszázados bizalmatlanság áll fenn. Ennek okát pedig abban kereste, hogy a vezető osztály, az intelligencia nem törődik a néppel s nem igyekszik vele a kapcsolatot megkeresni s ennél fogva nem is ismeri azt. Ebből következik aztán, hogy amennyiben nyilvánul is jóakarát az állam és társadalom vezetőiben, a tájékozatlanság folytán az is inkább kárt okoz, mint használni és csak azt eredményezi, hogy a nép még inkább elfordul és bizalmatlanná lesz az értelmiség szemben.

Ehhez képest a Népegyetem céljával tűzi ki a nép jóindulatu fölvilágosítását és oktatását, miből már természetszerűleg várja azt, hogy a kik a Népegyetem előadóiként a néppel

közvetlenül érintkezhetnek, az meg is fogják ismerni.

Nos, amennyire elismerjük igazságát annak, a mit a korrupcióról mondott, annyira nem érthetünk egyet mindazzal, a mit ebből következtetésként levon s a mit a Népegyetemről vár. A szociális törekveseknek sokkal mélyebb gazdasági okai vannak, semhogy az ellen a „jóindulatu” — vagyis elfogult — felolvasások szentelt vizével dolgozni lehessen.

Ne a népet javítsák önök, uraim, hanem önmagukat. Ne a népnek tartsanak önök erkölcsös prédikációkat, melynek körében nincs a kosaras asszonyoknak kelete, hanem azokból verjék ki a nyomerült önzést, akik a népet századokon át félrevezették s oda kényszerítették, hogy most már nem bírja a szipolyozást. Nem is az a mi bajunk, hogy intelligenciánk nem ismeri a népet, hanem az, hogy ennek dacára is önhasznáért elzárkózik előle s eladja legjogosabb érdekeit is. Oly nagy társadalmi bajokkal szemben a Népegyetem — vajmi gyenge orvosság!

A gyűlés tárgya lett volna még a párbajellenes liga megalakítása is, mely azonban az idő előrehaladottsága folytán ismét elnapoltattat.

Elfogták-e Kecskeméthy?

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, decz. 3.

Tegnap az a hír járta be a fővárost, hogy Kecskeméthy Győzöt Amerikában kinyomozták és letartóztatták a híres new-yorki Pinkerton-féle magán-detektiv-vállalat emberei.

Az utcákon, kávéházakban, klubokban s a villamos vasutakon csak Kecskeméthy elfogatásának híre tárgyalta a természetesen mindenki kételkedve fogadta hirt.

A főváros közgyűlésén is elterjedt a főváros urainak különösen kedvesen hangzó hír. De az elnöklő Márkus József főpolgármester többek kérdészködésére kijelentette, hogy bár a delutáni lapok nyomán értesült a hírről, hivatalos értesülést a hatóság nem kapott. Természetes, hogy a hír hatása külön-

TÁRCZA.

Flórián uram leányai.

A „Kolozsvári Ujság” tárczája.

Irta: Koncz Béla.

— Egy eljátszott élet, egy kigunyolt, eltaposott szív, egy üdvöt rejtő multon, egy szomorú jelenen és egy még sötétebb jövőn sóhajtozó lélek mindaz, a mit az én szemeim összehitiporva látnak saját összezuzott lénnyemen. Az a rózsabimbó pedig hadd hervadjon el, hadd omoljon össze a fagyasztó ridegség jéghideg karjai között, ne pattanjon ki erre az undok világra, hogy fakadásában, nyilásában tiporják össze a hazug érzelmeknek könyörületet nem ismerő aljasságai. Tivadar, ha az élet nem nyujthat már semmi örömet, ha e földön nincs már

kegyelem a számomra szivedben, jöjj el velem, kövess engem egy más világba, a hol a napsugártalan, kietlen tájakon is virág fakad, rózsabomlás illata tölti be a tájakat. Haljunk meg Tivadar, együtt haljunk meg! Majd meglátod, milyen édes lesz a halál és hogy ölelő karjai között szerelmünkre egy örök tavasz fog virulni. Mond, mond Tivadar, ha már élni nem akarsz, mond, meg tudnál-e halni velem? — és olyan édes, gyöngéd tekintettel csüggött azon a nőcsábiton, mint az utolsó rózsza egy őszi napsugaran.

Rezgő Tivadar egy pillanatra elmélyedt gondolataiban, de aztán hirtelen megrezent, mint hogyha a halál hideg lehellete érintette volna homlokát.

— Nem, nem! Meghalni nem, azt még kevésbbé akarok. Elég szép nekem az élet ahhoz, hogy megbecsüljem, szeressem és ne

dobjam el magamtól, hanem ellenkezőleg, éljek, éljek! — Hagyjuk is az ilyen üres frázisokat. Válgjunk el és éljünk mindketten a nélkül, hogy zavarnánk egymás boldogságát. Akarja?

Most Tanács Anna nevetett, de olyan ijesztő hangon, hogy a más ereiben megfagyott volna a vér.

— Akarja? Azt kérdi Regző Tivadar gyermeke anyjától, hogy akarja a válást? Akarja, hogy ő megőrüljön a boldogtalanságban és Regző Tivadar kaczagja vergődését, kinjait? Ha-ha-ha! Nem, uram! Nem akarom a válást! Gyermekelem lesz és e szerencsétlen teremtésnek névre, apára lesz szüksége. Nem! Nem! Ha az utolsó leheletemig kell is küzdenem, küzdek, harezolok és kényszeríteni fogom a végső eszközökkel arra, hogy nőül vegyen, hogy megtisztítsa a

büntől, a melybe ön sodort bele! Nem, uram! Nem válunk el! A törvény, a társadalom férjet kíván az anyának, apát a gyermeknek és én meg fogom szerezni mind a kettőt, követelni fogom, hogy oltár elé vigyen, mielőtt világra jönne az ön gyermeke, az én gyermekem!

— Abból semmi sem lesz! Bizonyítsa reám, hogy én vagyok az apa, bizonyítsa reám, hogy ön a szeretőm volt...

— Bebizonyítom, bebizonyítom —

— Ha, ha, ha! És vajjon kivel?

— Az Istennel! Az Éggel! Megesküszöm a gyermekem életére!

— És én megesküszöm az ellenkezőjére!

(Folytatása következik.)

sen a szerkesztőségek telefonján volt keservesen tapasztalható.

A fővárosi rendőrség a sok tudakozásra még az est folyamán kijelentette, hogy Kecskeméthy Győzöt letartóztatásáról hivatalos értesítést nem kapott. Az egész hír onnan ered, hogy a délután megjelenő lapok következő bécsi telefon-hirt kapták:

A bécsi illusztrált Extrablattnak Berlinből azt jelentik, hogy egy ottani magán-detektiv-intézetet a new yorki detektiv-intézetnek azt a kábelátvitelét kapta, hogy Kecskeméthy Győzöt elfogták.

A virilisek névsora.

Kolozsvár, decz. 3.

A városi törvényhatóság igazoló választmánya Ferencz József elnöklete mellett egybeállította a legtöbb adót fizető városi bizottsági tagok jövő évi névjegyzékét. E szerint van 56 rendes tag:

Rosenfeld József, Biró Béla, Traudafir Miklós, dr. Gidófalvy István, Reményik Károly, id. Varga Dániel, Isacu Aurél, dr. Purjesz Zsigmond, Rucska Lajos, Ferencz József, Kiss Sándor olajgyáros, Fekete Gábor, dr. Vályi Gábor, Dorgó Albert, Fodor Zsigmond, Deák Albert, B. Bak Lajos, Vikol Lajos, Reményik Victor, K. Biasini Sándor, Mattai Kálmán, dr. Kiss Mór, Burgya Tódor, Rucska János, Tordai Sámuel, Winkler János, dr. Óváry Kelemen, Endstraszer Benedek, Betegh Péter, Bogóy István, dr. Weisz Miksa, dr. Szamosi János, dr. Brandt József, ifj. Varga Dániel, Kőváry László, dr. Frank Kiss István, Betegh Bálint, D. Deák József, dr. Farkas Lajos, Vikol Antal, dr. Kolozsvári Sándor, Ferenczy Dezső, Wertheimer Vilmos, Gergely Ferencz, dr. Almasán Vazul, Szántó Bertalan, Babos Sándor, Havas Ármin, Tamási István, Papp Leontin, Reiter József, Smiel Dávid, Sárga Krisztof, Kiss Sándor igazgató, Polák Sámuel, Náthán Salamon.

Póttagok: Baumzweig Emil, dr. Fabinyi Rudolf, dr. Papp József, Herczeg Lajos, Nagy Lajos, Vécsei Sámuel, Magyar Mihály, Széky Miklós.

A legtöbb adót fizető bizottsági tagok között még Nagy Gábor, Dobál Antal, Benigni Sámuel, Gajzágó Manó, dr. Engel Gábor, Somodi István és Veisz József bizottsági tagok is helyet foglaltak, de miután nevezettek a törvényhatósági bizottságnak egyszersmind választott tagjai is, az igazoló választmány e t. tagok neveit a legtöbb adót fizetők sorából kihagyta, a legtöbb adót fizetők névjegyzéke a polgármesteri hivatalban 15 napi közzemlére van kitéve, hol azt bárki megtekintheti.

HIREK.

Kolozsvár, decz. 3.

Halálmadár a Fridrich czellája fölött.

Ha nem láttuk volna, ha nem saját szemünkkel győződünk volna meg arról,

hogy az a babonás hit, a melyet a magyar nép dalaiba is beleszólt, a mely azt állítja, hogy ha valamely házra reá száll a halálmadár, annál a háznál egy élet fog kialudni, ha nem láttuk volna a halálra ítelt Fridrich Ferencz börtöne fölött a halálmadarat, talán hitelt sem adnánk annak a babonás eseménynek, a mely így valóságban csaknem megrendit és bámulatra ragad.

Ugyanis egy-két napja a Fridrich czellája fölött a kéményen egy halálmadár, egy bagoly vert nappali tanyát. Ott ül mozdulatlanul, csak néha-néha borzolva föl sötét barnás tollait.

Szegény Fridrich Ferencz! Ha látnád azt a sötét hirnököt, eszedbe jutna-e annak a szomorú dalnak a kezdete: „Halálmadár szállt a házunk falára“?...

— **A hivatalos lapból.** A király Pisztóry Mór kolozsvári egyetemi tanárnak előadási jogosítványát a magyar pénzügyjogra is kiterjesztette.

— **Aurél napja.** Lázár Aurél kolozsvári királyi főügyész helyettest tegnap számosan ke-resték fel tisztelői, jobarátai és ismerősei közül, hogy névnapja alkalmából üdvözöljék. A kolozsvári társadalmi élet e népszerű férfja szívélyesen köszönte meg a tisztelet és szeretet ez őszinte és közvetlen megnyilatkozását.

— **Kéménytűz.** Tegnap este fél hét órakor dr. Isacu Aurél ügyvéd sétatér-utcai lakásán kéménytűz támadt, a melyet azonban a kivonult tűzoltók idejekorán localisáltak.

— **A hóhér érkezése.** Bali Mihályt és két pribékjét a tegnapi nap folyamán is várták a kíváncsiak, de minden valószínűség szerint ma reggel érkeztek meg.

— **Meghívó.** Az alábbi meghívó közlésére kértünk föl: Tisztelettel fölkérem az összes román egyetemi hallgató urakat s mindazokat a kiket érdekli a tárgy, hogy a f. hó 4-én Csütörtökön délután 2—3 óráig „A román nyelvemlékek 1482-ig“ című dolgozatomról román nyelven tartandó felolvasásomra megjelenni sziveskedjenek — Nagyságos dr. Moldován Gergely bölcsészeti dékán ur — mint a román nyelv nyilvános rendes tanára — által a központi egyetem épületében kijelölendő tanteremben. Rosiescu Cornelius, bölcsészettan-hallgató.

— **Kardpárbaj.** Pallós Árpád, lapunk fővárosi munkatársa, ki jelenleg egy éves önkéntesi szolgálatra van bevonulva, tegnapelőtt kardpárbajt vívott Eisler Jenő önkéntessel, a melyben utóbbi súlyosan megsebesült.

— **Öngyilkosság.** Simkovits József gyógyszerész a kinek az utóbbi években Választon di-nyészete volt s ezzel kereskedett s a tavaly Szenkovich Márton halálával szép vagyont örökölt — tegnapelőtt brétfői szőlőjében agyonlőtte magát. A revolvergolyó jobb halántékon hatolt be s azonnali halálát okozta. Simkovits ennekelőtte szorgalmas munkásember volt s örökség utján is szépen gyarapította

vagyonát, de az utóbbi években kártyán próbálta szaporítani pénzét. Majd üzleti spekulációkba kezdett, de szerencsétlenül, mert vagyonának nagy részét elveszítette. Ez annyira elkészerítette a szerencsétlen embert, hogy aztán a halálban keresett menedéket. Simkovitsot, kinek neje tavaly halt meg, két árvája siratja.

— **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, Biró József 1848—49. évi honvéd főhadnagy, kolozsmegyei volt főszolgabíró, kataszteri becselő-biztos, honvéd-egyleti alelnök, kolozsvármegyei központi közgyám f. hó 1-én délután 5 órakor, életének 77-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése ma délután fél 3 órakor lesz a Kossuth Lajos-utca 16-ik számú házból.

— **Tea-estély.** A kolozsvári kőfaragók szakegylete 1902. évi december hó 14-én, vasárnap a tornavivoda nagytermében saját könyvtára javára műsorral és táncszal egybekötött tea-estélyt rendez. Kezdeté 7 órakor. Belépti díj személyenként 50 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Műsor: 1. Enek, előadja a szakegylet dalárdája. 2. Pókainé, szavalja Stein Berta k. a. 3. Quartett, éneklik Havadi Márton, Ebergéoyi Lőrincz, Nagy Ferencz és Konez Lajos. 4. Tettekre hívás, szavalja Linczeg Luj a k. a. 5. Fligelhorn duett, előadják Hein Adolf és Székely Dezső. 6. Egy gondolat bánt engemet, szavalja Mitráska Demeter. 7. Enek, előadja a dalárda.

— **Bérkocsi-vizsgálat.** A kolozsvári rendőrség által a mult hónapban megtartott bérkocsi-vizsgálat alkalmával 28 bérkocsi kifogásolt, mint a melyek a kívánalmaknak nem feleltek mindenben meg. A kifogásolt bérkocsikat az akkor meg nem jelentekkel együtt utóvizsgálatra utasították. Ez a vizsgálat tegnap folyt le és a rendőrség részéről Schiller Ede fogalmazó, továbbá Sárossy Pál állatorvos, mint szakértők pedig Klassovit György szijgyártó és Iványi György kocsi gyártó teljesítették a felülvizsgálatot. Mintegy 48 kocsi állott teljes téli felszereléssel vizsgálatra, a mik közül ezuttal is néhányat kifogásoltak és a tulajdonosokat a hiányok pótlására utasították.

— **Felülfizetések.** A kolozsvári szobafestő, mázó stbbi. segédek szakegylete által 1902. évi november hó 30-án rendezett thea estélyen a következő felülfizetések folytak be: Nagy Károly 4 kor. Gertner Ján s. Benedek József, Erdélyi N., Balogh Gerő, N. N., Klein N. 50—50 fillért. Meller Mór 80 fill. Bukoczky N.-né 40 fill. Kocsis N. 20 fill. N. N., N. N. 10—10 fillért.

— **Örült a vasuti kocsiban.** Nagy riadalmat okozott a napokban egy Páris és Havre között közlekedő személyvonat harmadik osztályának az utasai között egy ember, a kin hirtelen kitört az örülség. Egyszerre csak emberföltött erővel lefeszítette egy pad deszkáját s azzal neki támadt egy a kocsiban utazó katonának. Az utasok csak nagy nehezen tudták az örület által-

matlanná tenni. Egy közbeeső állomáson, Roueban letették a vonatról s beszállították az örültek házába.

Színház és Művészet.

A Loute holnapi bemutató előadására, melyet IX. (páratlan) számú bérletszűnetben tartanak, a páratlan számban bérlek páholy jegyeit ma délig tartja feun a jegypénztár.

Ifjúsági előadások. A karácsonyi szűnidőre való tekintettel, decz. havában csak két ifjúsági előadás lesz és pedig december hó 7 én és 14-én. Vasárnap, 7-én Rákosi Jenő klasszikus vigjátéka, az Aesopus, 14-én pedig Shakspere III. Richard-ja fog színtrekerülni.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerda decz. 3-án.

A DENEVÉR.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Eisenstein	— — —	Mátrai.
Rozalinda	— — —	Sugár.
Frank	— — —	Megyeri.
Orlovsky	— — —	Szabó.
Alfréd	— — —	Hunfi.
Falke	— — —	Kassai.
Blind	— — —	Török.
Frosch	— — —	Dezséri.

Kezdeté este 7 órakor.

Színházi műsor:

Csütörtök: Loute.
Péntek: Loute.
Szombat: Loute.
Vasárnap d. u.: Aesopus.
este. Boszorkányvár.

Kiadó-tulajdonos:

SCHABERL JÓZSEF.

Nyitvány.

Kiadó

utcai lakás 3 szoba és konyha január 1-től a Wesselényi Miklós-utca 3. sz. alatt.

Ugyanott

elköltözés végett butorok is olcsó áron eladtnak.
Értekezhetni ugyanott I-ső emelet 15. sz.

A „Kolozsvári Ujság“ naptárszelvénye.

22. szám.

Aki ezt a szelvényt lapunk 30 egymásután következő számából kivágja és azt a kiadóhivatalnak beküldi, egy diszes kivitelű fali-naptárt kap teljesen ingyen a „Kolozsvári Ujság“ — karácsonyi ajándékaként. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

LEVELEZÉSEK.

Fiatal hivatalnok. Levele van a kiadóban.

Szöke 456. Levele van a kiadóban.

Bereczky Tibor. Levele van a kiadóban.

Kék galamb. Levele van a kiadóban.

Egy előkelő magánhivatalnok kinek évi fizetése meghaladja a 2000 forintot, nősülni óhajt. — Csakis komoly ajánlatokra válaszol, fiatal, barna hománynyal rendelkező hölgyek leveleire. Leveleket „Tilu” jellegével Sáros-utca 5. szám alá kér.

Barna fess fiatal ember pár ezer korona hozományval rendelkező nőt feleségül venne. Levelet „Ágról szakadt” czimen a kiadóba kérek.

Azon nősülni vágyó fiatal ember, ki egy jó kis feleséget akar, írjon nekem „Asszony, asszony az akarok lenni” czimen a kiadóhivatalba.

23 éves lábbeli készítő segéd vagyok, — komoly szándékból ismeretséget akarok kötni egy szakácsnéval. Komoly levelet

veszek figyelembe. „Hü leszek” czimen továbbit a kiadó.

Vigyen el az ördög — mondják gyakran a mamák lányaiknak. Egy ily ördög vagyok magam is, ha valamelyik szép leány óhajtja, avagy ha valamelyik mama akarja, hogy lányát elvigyem, úgy kérem az illetőt írjon nekem a kiadóba „Vigyen el az ördög” czimre.

Három jó barátné, kettő barna és egy szöke, tisztességes iparosokkal szeretnének megismerkedni. Csak komoly levelekre válaszolánk. — Szökének jellegje „Szerény” barnáé „Bánat” és „Ló kedv”. — Leveleket főpostára post-restante.

KERESLET.

Egy tisztességes nő szerény díjért szállásba felvétetik magányos nőnél Gépész-utca 7.

Egy ügyes fiu fényképező tanulónak felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Tanuló-lányok felvétetnek női-szabó-műhelyben. Bővebbet a kiadóban.

1064/1902. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíróóság 1902. évi Sp. I. 224/3 sz. végzése következtében Nathán Salamon ügyvéd által képviselt Halász Jenő javára, tark Lajos ellen 82 kor. 2 fillér s jár. erejéig 1902. évi augusztus hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1184 kor. becsült következő ingóságok u.m.: butorok és egyéb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbíróóság 1902-ik évi VII. 685. számú végzése folytán 82 kor. 2 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi febr. hó 18-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 58 kor. 60 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, feleki-ut alperes lakásán leendő eszközzésére 1902. évi december hó 13-ik napjának délelőtti 1/211 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is ol fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat másik is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1092. évi november hó 27-ikén.

K. Csoma Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Üzletszerzőköl

jó megjelenésű urak és hölgyek fix fizetés és magos jutalék mellett azonnal alkalmazást nyernek a

Kolozsvári kereskedelmi bank
biztosítási osztályánál.

A Kolozsvári kereskedők és kereskedő ifjak társulatához egy

szolga

azonnal felvétetik.

Az óvadékképes jelentkezők előnyben részesülnek. További felvilágosítást ad **Papp Kristóf** háznagy.

ERZSÉBET

GŐZ- ÉS
KÁDFÜRDŐ
KOLOZSVÁRTT

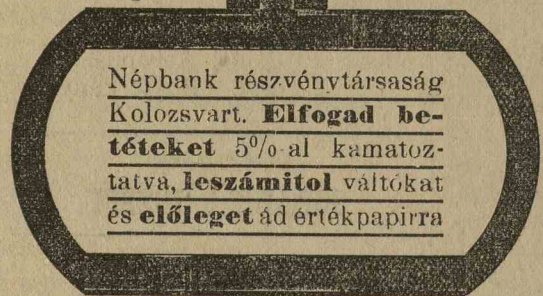
Kis-Szamos-utca 1. szám.

VIZVEZETÉKSZERELŐ.

Fellegvári-ut 28.
Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Javítást gyorsan eszközöl.

Nép-bank.

Népbank részvénytársaság
Kolozsvárt. Elfogad betéteket 5%-al kamatoztatva, leszámítol váltókat és előleget ad értékpapírra

Nép-bank.

Olvassuk !!

Eltemették az apát,
Arvaságban a család.
Nyomor tűné a lélekét,
De Bernáth küldi gépét.
S menten boldog a tanya,
Nem zokog a jó anya,
Mert a kis varrógéppel
Küzdnek a szegénységgel.

Életuntan egy levele
Bernáth kérdéskörét vette,
Hogy splenjiétl szabaduljon,
Testmozgásban meggyógyuljon.
Erdőn, mezőn karikáznak,
Napokon át izmedt-füvedt,
S vége mi lett a sok barnak?
Most csap fel splea komikusnak!

Bernáth Sándor tricotkijön
Kullog árván egy agylegény.
Sóhajlva néz néha-néha
Üres tölésre a — Mha.
Egyszer egy ut fordulóján
Felbukkan egy molett kis lány.
Két-három szó — barátokoznak,
S már duettbe karikáznak.

Ha Bernáthtól vész hegedős,
Tokot, gyantát és nyirettyút,
Két-három hét el se telik —
S irigyd lesz cseh Kubelk.
És ha hegedős nem szeretsz,
Csiterán is kesereghetsz.
Avagy pedig harmónikán —
Mindenféle szép muzsikán.
Nosza pajtas, kiáltás tehát!
Küldjön árjegyzéket Bernáth!

Ha javítani kell a gépet,
Hiányzanak alkatrészek,
Vagy szakad a hegedős hur
Bernáthhoz — a kücsi ut,
Hol mindent becseregetünk,
Legolesőbban megvehetünk.
Pártoljunk hát csak a magyart —
A hazai versenypárt!

Bernáth Ede Sándor

erdélyrészi varrógép, kerékpár, hangszer és zeneautomata nagy raktára,

Kolozsvár,

a m. kir. Posta és Távirásztól
lítója. Mechanikai motor erőre
berendezett javító műhely. Pontos,
gyors és olcsó kiszolgálás.

Egyuj Singer varrógép csak

35 ft 10 évi jótállással.

A Z ERDÉLYI BANK

ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár Mátyás-király-tér 32.

a 4% magyar koronajáradék kötvény legutolsó szelvénye 1902. december 1-én esedékes és

a 4²/₁₀% 1000 ftos egyesített pénzjáradék legutolsó

szelvénye 1903. január 1-én esedékes szelvényutalványainak elismervény ellenében való beszolgáltatása mellett, teljesen díjmentesen és a legrövidebb idő alatt szerzi be az új szelvény-iveket. Felvilágosítással készséggel szolgál

*** az Igazgatóság.

HIRDETÉSEK legolesőbb árban
fölvétettnék a
„Kolozsvári Ujság” kiadóhivatalában.

Braun Mihály Müller utóda

SOMLYAI M.

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-u. 4.

hangszerkészítő.

Nagy javító műhely, nagy

raktár az összes hangsze-

rek és azok alkatrészeinek.

Kolozsvár,

Vesselényi Miklós-utca 18.

Ajánlja: üveg-, Lampa javítá-
porcelán-, lám- sok, kép kere-
pa és háztartási tezésék ere-
eszközök raktá- deti gyári
rát. áron.

A „Globin“-féle

börne mü-
tisztító szer
felülmul min-
den más hoz-
záhasonló
szert. — A

Globin
a legszebb
tükörfényt
kölesönzi, si-
mává és tar-

tóssá teszi a bőrt.

Fekete és színes minőségben kapható:
Porst Márton, Sámson Izsák, Schwartz József, Veress Lajos, Pataki Béla, Eiszler Mór cipészeknél, Bergner Mór bőrkereskedésben, Farkas Ignác cipő raktárában.